

SONATA ZURETZAT

PATXI EZKIAGA

1. ADAGIO

Azkenean,
hiriko kale guztiak soberan daudela
ikasi dut,
soberan planoak, telefono zenbakiak
eta orri horiak.
Gertatzen dena gertatzen delarik,
aberastu nahiz pobre jarraitu
osasuna hondatu nahiz zahartzarora iritsi
azkenean
beti
abiapuntura itzuli behar dugula,
denok noizbait galtzen dugun altxor bakar horren
irritsaz:
gazte-aroko amodiora.

2. MEDITATIVO

Bakardade bat aurkitu dut,
inguruko ehun kilometrotan beste gizakirik
babestu ez duen basoan,
ibaia eta amurako beita
nire konpainia.

Bakardade bat aurkitu dut,
eta zure ezitia probatu nuen arte
ezer gozoric dastatu ez nuelakoaren
jakiturik.

Eta sugeek,
beraiek ere itxutu egiten direla
esan zidaten,
itxutu unetxo batez,
azkeneko aldiz larrua aldatu baino lehen.

3. NOSTALGICO

Honetarako etorri naiz.
Hauxe esan nahi dizut:
zu zinela Adanek sagarra jan izatearen motiboa.
Edenetik irten zenean
gizon aberatsa zela.
Ez zeukala Eba bakarrik,
baizik munduko lehen sagarraren
gustoa.
Bera izan zela nolakoa zen
jakiten lehena,
hozkatzen, hondoraino hozkatzen.
Bera hauskara entzuten
eta azal gorriak bere arima urratu zuela
jakiten lehena.
Zuretzat bakarrik.
Zuretzat soilik den dena.
Barneraino hozkatzeko,
bihotza mastekatu eta sagarraren
azal gorriaren saporeari eutsi
eta nirekin bizitza osoan eraman ahal izateko.
Baina nik aukeratu zintudan.
Nik hautatu.
Etzazu pentsa zure sareetan
edo zure gainera erori nintzenik.
Neri amodioak ez nau eror erazten,
altxatu egiten baizik.

4. PRESTO

Hiritik joan beharrean nago.
Desegin leihoa;
Deuseztatu neure bizitza nirea izan ordez
besteenak sarrerazteko egin nuen ateko zuloa.
Hiria maite beharrak txunditzen ninduen
eta ideiaz betetzen burua.
Ahots ozenaz mintza nintzakeela pentsaerazi zidan
eta zarata hark har zezakeela giza itxura.
Galdu egin nituen pertsonak.
Horregatik egon nahi dut
noretzat bakarrik eginiko tokian,
geriztua eta irekia une berean.
Inoiz itxi beharko ez dudan atea,
argiaren ikuspegia
eta udazkeneko hosto ditzirakorren keinua.
Ilargiaren uhara gozatu ahal izateko tokia
zerua oskarbi bada
eta hornitu behar dena izarrez hornitua.
Eta han, nire baldintza bezala,
ibaia.

5. ANDANTE

Hasieran zera uste nuen:
munduak berari buruzko gogartea egin zezan
osatu zela bizitza.
Baina laister ikasi nuen
gizakiekin tronpatua nintzela,
haragiak —minetan bada ere— hatzamarrez
eusten bait dio bizitzari,
atseginez.
Iturburuari eusten dio
eta haurraren irribarreari;
neskatxa linburkoiaren su gozoa iresten bait du
eta, agian bai agian ez, luzatuko zaion eskua hartzen.
Orain ez dut hasierakorik sinesten.
Zerbait falta da. Zerbait iruzurkorra.

6. ALLEGRO

Bai ederra maindirepeko helduen xuxurlapena;
petalo baten intziria beren extasia
eta gorputza bitarteko, ez helmuga.
Haruntzago, askoz haruntzago
eta larruarenpean hondoratuta, guztiz hondoratuta
dagoen zerbaiten bila.
Tonbolatan irabazitako panpinak
euren hitzetan
eta itsasoa gurutzatzeko inoiz hartu ez zuten barkua.
Bildu ordeztu
adarretatik zintzilik utzi zituzten txermenak,
bertatik pasako zirenek susma zezaten eta imajina
zein ote zitekeen beren kolorea eta usaina.
Ez daudelako bata bestearen begiradaren beharrean;
barrakatako panpinek lotzen dituztelako
eta ikusi ez zituzten kaltetatik sortu ziren barkuek...
bata eta bestea
nor bestearen arimaren barruan.
Eta bere amodio publikoaren gutiziaz nago.
Nik ezkutuan ezagutu bait dut soilik
eta gustora oihukatuko bait nuke
zu besterik ez dudala maitatu,
zuri eman dizudala eta zuri bakarrik
ni naizen zoramen hau;
maite nazazun desio dudala
eta erakustea maite nauzula;
maite dudala besarkatzen nauzun modua
eta eskeintzen didazun hurbiltasuna;
luzaroan begiratu dudala zure aurpegia
eta zure urrunmina sentitu
joan zaren orduan.

Guzti hori ezin dezaket ozenki esan ordea;
ezin inori esan bizitza oso bat daramadala zai
eta zai egoteko aukeratua izateak
eman didala hainbeste denboran itxaroteko indarra.
Ahal banu esango nizuke.
Sor nintzazula,
birsor nintzazula.
Nahi duzuna egiteko
libre zarela
eta nire baimena duzula.
Ezen, begira, begira non dauden nire eskuak...

BISUTSA

1.

Batzutan neurrigabeko xamurtasuna
sentitzen dugu,
zakurrak fereka-unean sentitzen duena
bezalakoa,
ostikada eta makilkadak hartzeko gero
eta, hala ere, joan eta ostera etortzeko,
gero eta tristeagoa begirada,
lausotuagoa
baina berriro itzuliz, itzuliz beti
bizkarra laztan diezagukeen
eskuaren bila...
Bakardadea hobe, dio besteak...
baina, gezurra, gezurra, gezurra!!!

2.

Eta kalera irteten gara
eta betiko jendea ikusten,
zeharka lehenik, badaezpada ere,
eta zahartzearen zeinuak irakurritz gera
besoak jaitsi eta aspaldian ohituriko tratuari
ematen gatzazkio, gorrotoa errultzen, amorrua,
borroka, zorionaren antxatxoa izan zezakeen
sagarra deuseztatzearen
gustoagatik bakarrik, gustoagatik,
hondoratzearen, zalantzen gustoagatik,
karta-gaztelua nola erori den ikusi eta
kafeterian, egunkariaren susmo nazkagarria
eta billarreko bolen talka soinua inguruan,
den dena karta gaztelua dela baiztatzeagatik edo
harea edo kea edo...
Zuk eta nik ez dugula elkarri ezer esatekorik.

3.

Atzo arte aritu zara nirekin
noraino jasan dezakedan jakiteagatik,
ferianteen arteko pultsoa gure tratuera,
ahari jokoa.
Zelan zagoz, galdetu dizut.
Normal, eta zuri zer axola dizu?
Zertan zabilta, berriro.
Ezer berezirik ez. Zuri interesa dakizuten ezer ere ez.
Ostera, bakardadean, nire tristezia ezin ahantziz,
irribarre maltzurra ezin ekidituz,
pozez, pozez, izorratu diat, izorratu diat, pentsatzeko.

4.

Existentziarik ez izatea,
erasotzen, izutzen, dardaratzen gaituen
sentimendua,
anfetaz gainezka kaiolan jauzika
dabilen kobaia bezala.
Existentziarik ez izatea
eta behin behineko zorion koloreko unetxoak
gogoratzea...
bazkari hura, udako arrastiria,
urradurak, eta esperantza zemaigun
begirada samurra,
esku bat eskuan eta gure besoetako uztaiari
matazaturiko gorputza...
eta emakumearen itxaroan eman dugun
denbora,
inetik unera, herriko geltokira tren
etorriko balitz bezala...
Existentziarik ez izatea
eta joandako tren.

5.

Kaka! Hormari begira, bakarrik amaitzeko...
lihozko maindiren ukitu zakarra hatzetan
eta hildakien aurpegiak eta animala lotien buruak
gelako kare zurian...
larogei urteko gaua
etxe zaharraren bihotzean!
Zenbat beldur, zenbat beldur,
kortinak bizitzaren zuhaitzenak badira ere
eta Milleten itxaropen-ilunabarrak.
Goiza urratu nahian dabil
eta zerbait urratu nahian
orroaka haizea.
Agian oroimen baten sumindura
eta eraiki dudan nire urrikalmenaren
historia.
Elurra dakar haizeak,
estalpe-mintza
hotz eta segaila
abuztu urruneko egunalbatako
taberna zoruko
zerrauts bustia.
Zerbait urratu nahian dabil
haizea.
Baina Edith Piaffen oihartzunak
eutsi egiten dio
eta mixerikordiaz inguratzen
Saint Sulpiceko
beiradura polikromoaren argiak.
Oi, ene neguko baratza!
Noizean behin oraindik
behintzat usaintzerik izango banu
gutun bakan baten
krabelinaren zelofana.